

have vi i § 30 foreslaaet, at Lovgivningens tempe-
lige Bestemmelser (Lov af 8de Marts § 2, jfr.
vor efter Lovforslaget optagne § 17) om Skole-
stuernes Rumfang ogsaa skal finde Anvendelse paa
den private Skole, et Forslag, der for de nu-
værende Skoler ikke kan volde Betænkelighed, men
for Fremtiden kunde være af Betydning. Paa
en Tid, da Skolehygieinen ogsaa hos os, og med
Nette, er sat under alvorlig Drøftelse, bør en
saadan Bestemmelse ikke savnes.

Jøvrigt gaa vore Forslag vedrørende den private
Skole, saavel til dette Afsnit som til Loven i det
Hele, ud paa pekuniært at støtte den private
Skole. Fra en Side møder man herimod den
Indvending, at Staten vel er grundlovmæssig for-
pligtet til igjennem Kommunen at opretholde en
Almue-skole, hvor de Uformuende kunne faae fri
Undervisning for deres Børn, og man finder sig
i, at det er blevet Sødvane, at samme Udgang
til denne Skole staar aaben for Alle, men nu at gaa
videre og ud af Kommunekassen at støtte den private
Undervisning, vilde være principstridigt og ubilligt
navnlig imod de Skatteydere, som ikke have Børn.
Herimod fremhæves fra anden Side, at det vilde
være ubilligt, at de Forældre, der selv sørge
for deres Børns Undervisning, vedblivende skulde
yde deres Bidrag til den offentlige Skole, med-
mindre der ved Understøttelse til den private Skole
ydedes dem en i alt Fald delvis Erstatning.
Ingen af disse Betragtninger tiltaler os. De
Forældre, som selv besørge deres Børns Under-
visning, have ikke derved mindste Krav paa at
frigjøres fra en almindelig statsborgerlig Pligt:
i Lighed med dem, der ikke have Børn, at bidrage
til det offentlige Skolevæsen. Hvad den først-
nævnte Indvending angaar, da ser den vel anta-
geligere ud i sit Princip, men derved overses dog,
at den private Skole ofte kan foranledige Lettelse
for Kommunekassen i dens Byrder til den offent-
lige Skole, og navnlig synes man ganske at glemme
den Betydning, den private Skole har for Dplys-
ningens Fremme saavel ved dens Virksomhed i
og for sig som ved den opmuntrende Indflydelse,
den ved sin Konkurrence udøver paa den offent-
lige Skole, hvortil kommer endnu det for
os vigtige humane Hensyn, at man ved en
i loubestemt Form sikket Understøttelse til
den private Skole hjælper de Uformuende til
overhovedet at kunne frigjøre sig for den offent-
lige Skole, hvor denne savner der sønønde Lillid.
Det er derfor efter vor Formening saavel stem-
mende med Billighed som nyttigt for Dplysningen,
at man ved denne Lov yder den private Skole
pekuniær Bistand. Spørgsmaalet bliver dernæst,
under hvilke Former og i hvilket Omfang dette
bør ske.

I 1873 foreslog Flertallet, at en vis Del
af den offentlige Lærers Løn gjordes flydende og
fordeltes som Skolepenge, halvt for de yngre
Børn imod de ældre, hvilke Skolepenge da i lige

Grad burde komme den private og offentlige Un-
dervisning til Gode. Derefter tilføies: „Skole-
pengenes Størrelse maatte vistnok helst være ens
for det hele Land og fastsættes med alt muligt
Hensyn til, at de ikke forøgede Kommunernes hid-
tilværende Lønningsbyrde i for høi en Grad,
men dog gav Læreren Udbygning til ikke blot at
kunne tabe ved Usikkerheden, men ogsaa at kunne
vinde Noget, hvilket formentlig kunde naas, naar
Staten tog Del med Antet i Udredelsen af noget
større Alderstillelag end hidtil“. Dette Citat til-
træde vi ganske, og ligesom den sidste Forvent-
ning opfyldes i Lovforslagets næste Afsnit, saa-
ledes tro vi ved vort Forslag om Skolepenge at
være komne det øvrige Indhold saa nær, som
det i og for sig tør anbefales, og isølge de fore-
liggende statistiske Dplysninger er gjørligt, idet vi
forudsætte som en Selvfølge, at Skolepengenes
Størrelse ikke bør være i de forskjellige Distrikter
og Kommuner efter de ofte meget tilfældige An-
sættelser af den i Naturalydelse bestaaende Del
af Lønnen, men „bør være ens for hele Landet“.

Der foreligger Forslag fra 3 Mindretal i
Udvalget, med Hensyn til hvis finansielle Reful-
tat vi tro det nyttigt at give en sammenlignende
Fremstilling.

1) Vort Forslags § 31 gaar ud paa, at de
aarlige Skolepenge ansættes til 4 Kr. for de
yngre Børn (7-9 Aar) og til 8 Kr. for de
ældre Børn. Børneantallet udgjør 203,107 skole-
pligtige Børn paa Landet og 42,257 i Byerne
udenfor Kjøbenhavn, Handelspladserne indbefattede,
ialt 245,364 Børn. Derefter vilde efter Martal
de yngre Børn udgjøre 2 Syvendebede og de
ældre $\frac{5}{7}$, og det hele Beløb, som efter dette For-
slag skulde anvendes til Skolepenge, vilde herefter
udgjøre:

$$\begin{array}{r} 70,104 \text{ Børn} \times 4 \text{ Kr.} = 280,416 \text{ Kr.} \\ 175,260 \text{ —} \times 8 \text{ —} = 1,382,080 \text{ —} \end{array}$$

Salt... 1,662,496 Kr.

2) Et Mindretal (Lang) foreslaar:

$$\begin{array}{r} \frac{2}{7} \text{ af Børnene} = \\ 70,104 \text{ à } 6 \text{ Kr.} = 420,624 \text{ Kr.} \\ \frac{2}{7} \text{ af Børnene} = \\ 70,104 \text{ à } 12 \text{ Kr.} = 841,248 \text{ —} \\ \frac{2}{7} \text{ af Børnene} = \\ 70,104 \text{ à } 18 \text{ Kr.} = 1,261,872 \text{ —} \\ \frac{1}{7} \text{ af Børnene} = \\ 35,052 \text{ à } 24 \text{ Kr.} = 841,248 \text{ —} \end{array}$$

Salt... 3,364,992 Kr.

3) Et Mindretal (S. P. Andersen, S.
Andersen, K. Berntsen, Højmark, A. Nielsen og
Chr. Ravn) „hvortil Høgsbro subsidiært slutter
sig“, stiller Forslag om Skolepenge kun for Lan-
dets Bedkommende. Forslaget gaar ud paa, at